

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому Одеському Державному Університету ім. І. І. Мечнікова

СУБОТА
5
ГРУДНЯ
1953 року
№ 29(397)

Ціна 20 коп.

Громадяни СРСР мають право на освіту. Це право забезпечується загально-обов'язковою початковою освітою, безплатною семирічною освітою, системою державних стипендій учням у вищій школі, що відзначились, навчанням у школах рідною мовою, організацією на заводах, у радгоспах, машинно-тракторних станціях і колгоспах безплатного виробничого, технічного й агрономічного навчання трудящих.

Ст. 121 Конституції СРСР.

ДЕНЬ КОНСТИТУЦІЇ СРСР

5 грудня кожного року великий радянський народ і прогресивне людство усього світу відзначають День Конституції СРСР.

Прийнята після всенародного обговорення 5 грудня 1936 року на Надзвичайному VIII Всесоюзному з'їзді Рад, Конституція СРСР знаменувала собою новий період в політичному і економічному житті радянського народу — період завершення будівництва соціалізму і поступового переходу до комунізму. Конституція СРСР, втілюючи в життя віковічні мрії і сподівання трудящих усього світу, законодавчо закріпила величезні соціально-економічні перетворення, здійснені в нашій країні під мудрим керівництвом Комуністичної партії, остаточно ствердила основні принципи і основи соціалізму — соціалістичну власність на знаряддя і засоби виробництва — непорушну основу радянського суспільства, ліквідацію експлуатації та експлуаторських класів.

Здійснюючи принципи розгортаного і послідовного соціалістичного демократизму, наша Конституція забезпечує всім громадянам Радянського Союзу право на труд, відпочинок, освіту, на матеріальне забезпечення в старості і в той же час гарантує повну рівноправність всіх громадян, незалежно від їх національності і раси, від їх статі.

Комуністична партія і Радянський уряд пильно охороняють ці права і свободи, скеровуючи всю свою діяльність на благо і процвітання радянських людей.

1953 рік явився знаменним в житті братньої сім'ї народів Радянського Союзу.

Виявляючи величезне піклування про добробут і культуру народу, партія і уряд прийняли ряд важливих історичних рішень, мета яких — в короткий строк різко підняти рівень життя трудящих міста і села.

1953 рік — третій рік п'ятирічки — знаменує собою новий стан радянської економіки, коли поряд з швидкими темпами розвитку важкої промисловості поставлені завдання крутого, всебічного піднесення сільськогосподарства і галузей народного господарства, які безпосередньо обслуговують народне споживання.

В результаті здійснення накреслених партією радянський народ з дня на день одержує все більше і більше промислових і продовольчих товарів високої якості, а до кінця року вартість товарів, що надійдуть додатково у торговельну сітку, складе понад 37 мільярдів карбованців. Вже в цьому році виробництво товарів народного

споживання перевищить на 72% рівень довоєнного 1940 р.

Могутній розвиток всіх галузей соціалістичної економіки приводить до систематичного зросту реальної заробітної плати трудящих, до збільшення реальних доходів колгоспників, забезпечує невідлижне підвищення покупної здатності населення.

Із року в рік зростають витрати держави на виплату допомоги по соціальному страхуванню, пенсій, безплатних і пільгових путівок у санаторії, будинки відпочинку, дитячі табори, які в цьому році складатимуть 139,5 млрд. карбованців.

Яскравим виявом неухильного і повсякденного піклування партії та уряду про покращення умов життя трудящих міста й села являється могутнє розгортання житлового будівництва. Лише в цьому році асигнування на будівництво і благоустрій жителів більше, як в 4 рази, перевищує суму 1940 р.

Трудящі нашої Батьківщини на кожному кроці відчувають батьківське піклування держави про піднесення культурного і освітнього рівня робітників, службовців, колгоспників. В сучасний момент в СРСР більше, як 57 мільйонів чоловік, охоплено всіма видами навчання.

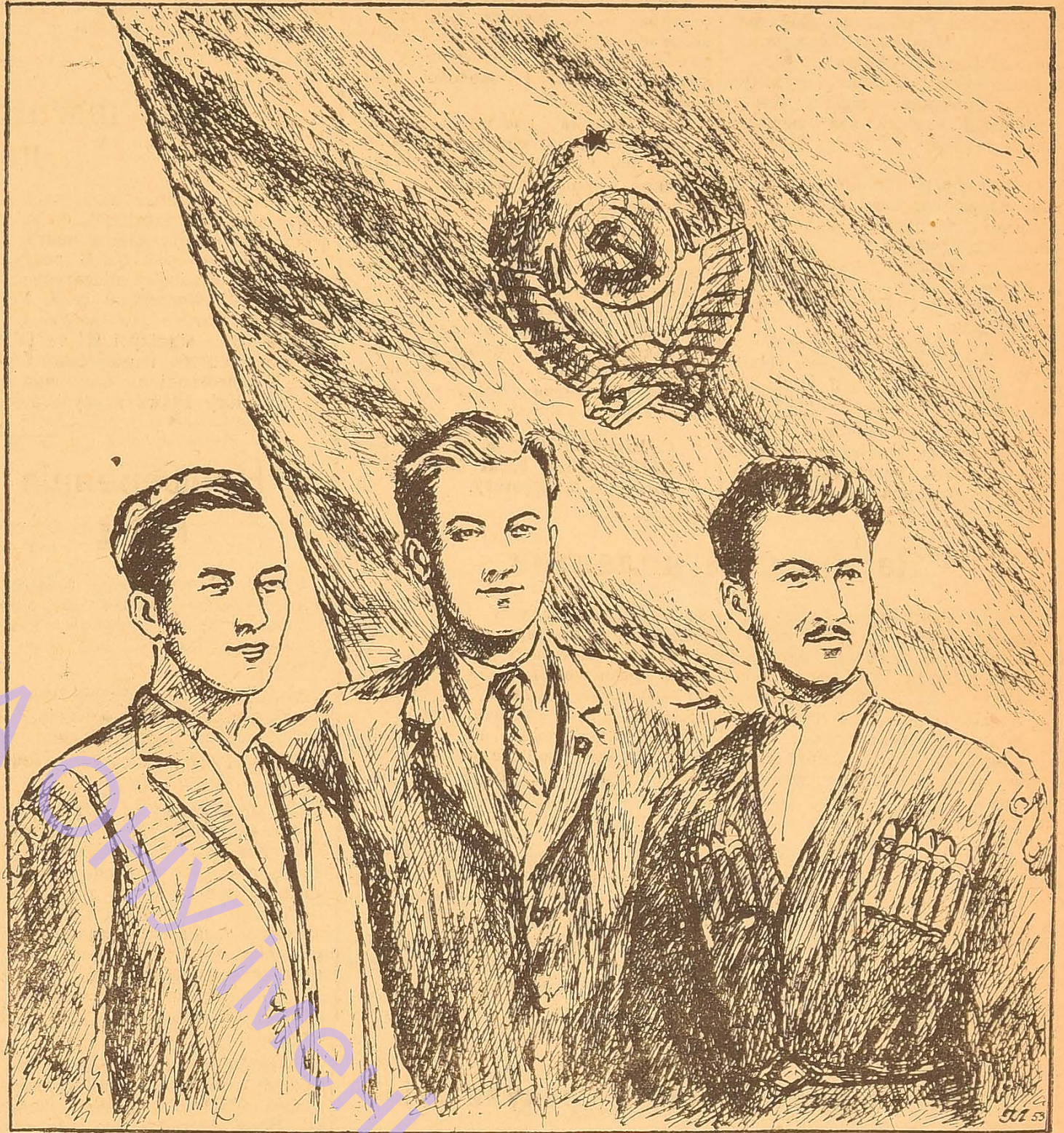
Так здійснюються на ділі найдемократичніші в світі права, надані Конституцією СРСР радянським громадянам.

Тяжке, безпросвітне і злиденне життя трудящих в капіталістичних країнах з величезною переконливістю викриває брехливість і лицемірність хвалених буржуазних свобод, облудність буржуазної демократії.

В гонитві за казково-фантастичними прибутками, за підпорядкуванням собі нових ринків збуту і придбанням нових джерел сировини світовий капіталізм нестримно посилює експлуатацію і пограбування трудящих своїх і економічно відсталих країн, проводить скажену гонку озброєнь, розпалює нові війни.

В той час, як з кожним роком ростуть зuboжіння і злиденність трудящих мас в капіталістичних країнах, прибутки монополій ростуть, як на дріжджах. Так, американські капіталісти в цьому році покладуть в свої кишені понад 45 мільярдів доларів, набутих ціною крові і поту мільйонів пригноблених і експлуатованих. Вдвоє більше, ніж у минулому році, прибутки потраплять в кишені їх англійських і французьких партнерів по грабунку.

Тяжка, знесилююча праця, масове безробіття, політичне і економічне безправ'я, голод і злидні, зріст податків — ось ті

«блага», які дарує кожному трудівникові буржуазна демократія.

Лише в умовах соціалізму, де народні маси звільнені від капіталістичної кабали, де трудівники — єдині господарі створених ними матеріальних і духовних благ, лише в цих умовах створені реальні гарантії здійснення громадянських прав і свобод.

Конституція СРСР забезпечує прилучення сотень простих радянських людей до участі в управлінні державою, до роботи в громадських організаціях, всебічно сприяючи їх політичній і трудовій активності.

Послідовний соціалістичний інтернаціоналізм сповнює кожну статтю Конституції СРСР і являється тою священною основою непорушної братньої співдружності народів СРСР, яка сприяє бурхливому розвитку економіки і культури всіх народів, що живуть в нашій країні.

Радянські люди усвідомлюють, що всіма успіхами, досягнутими у боротьбі за могутній економічний і культурний розквіт нашої Батьківщини, наш народ зобов'язаний Комуні-

стичній партії і Радянському уряду, мудра політика яких виражає кровні інтереси народу.

Радянська Конституція, ствердивши владу трудящих, забезпечивши справжню демократію і вільну творчу працю для всього радянського народу, підніс його матеріального рівня, йде до нових перемог в побудові зоресяйним дорого-

вказом для всіх простих людей капіталістичних країн, які ведуть боротьбу за мир, демократію, соціалізм.

Під переможним прапором Радянської Конституції, під керівництвом Комуністичної партії радянський народ, народ-творець і трудівник, впевнено йде до нових перемог в побудові комунізму.

НАША КОНСТИТУЦІЯ

В Жовтневій бурі, у вогнях походів
Нам світлу долю здобули батьки,
Відкрили нам такі чудесні далі,
І стільки щастя випало в житті!
Мов до ясного сонячного світла,
Мов до розливу квітів навесні,
Так ми до Конституції вже звикли
І старші, і ровесники її.
Це документ, записано в якому
(Вождь говорив сімнадцять літ тому)
Про вперше здійснену більшовцями
Всього народу мрію вікову.
Нам — на навчання, працю, відпочинок
Права такі звичайні і прості,
Та на землі для багатьох це — мрія,
І досі ще не здійснена в житті.
І наша Конституція Радянська
Для всіх пригноблених чужих країн,
Немов маяк, шлях вказує до щастя,
До світлих, нами взятих вже вершин.
Надія БУЧКО.

КОМСОМОЛЬСЬКЕ ЖИТТЯ

Початок великої справи

Відповідаючи на рішення вересневого Пленуму ЦК КПРС, наш факультет 15 листопада організував виїзд в колгосп ім. Леніна, Велико-Михайлівського району.

До поїздки готувалась весь факультет. Були підготовлені стенди: «50 років КПРС», «XXXIV роки ВЛКСМ», «Колгоспне село в літературі», «Радянський спорт», «Про механізацію праці в колгоспах», «Передовики сільського господарства».

Багато працювали над цими стендами студенти Моралевич, Зайцева, Умрихіна, В. Млинич, Білорусова, Сікорська, Шербак, Мінов і інші.

Кращий стенд зробили студенти III курсу російського відділу. Хороші, змістовні лозунги для колгоспу написала студентка I курсу Мертвецова.

Для колгоспної бібліотеки були зібрані твори класиків російської і української літератури, радянських поетів і письменників.

Особливо активну участь в зборі книг взяли студенти I курсу українського відділу і III курсу російського відділу.

Редколегія «Шипа» випустила в колгоспі гумористичну газету «Наш перець», на сторінках якої були висміяні недбайливі члени колгоспу.

В колгоспі всім знайшлося діло. Одні збирали зал, прибивали стенди, лозунги, плакати, репродуції картин, інші готувалися до концерту,

студент III курсу російського відділу Зайцев фотографував кращих людей колгоспу і наших студентів за роботою. В правлінні колгоспу тов. Збандут, Мотовілов, Яценко розмовляли з секретарем комсомольської організації.

В сім годин вечора засвітилися вогні колгоспного клубу. Сюди прийшли колгоспники, щоб відпочити і повеселитись. Їм дуже сподобались плакати, стенди, лозунги і концерт художньої самодіяльності. Тепло і сердечно були прийняті плясова у виконанні студентів Мунтян і Поворознюк, українські частушки у виконанні Горгаєвої і Соколової і інші номери концерту.

Вся бригада комсомольців, що їздила в колгосп, проявила відмінну дисципліну і організованість, велике бажання і уміння допомогти підшефному колгоспу.

Це тільки початок великої справи. Жаль, що не всі намічені заходи по допомозі підшефному району проводяться в життя. Декілька раз поїздки в колгосп членів університетського колективу зривалася. Треба надіятись, що партійне бюро університету, комітет ЛКСМУ вживуть заходів до усунення хиб на цій важливій ділянці роботи.

С. ШИПУНОВА, Ж. СОКОЛОВСЬКА, члени КСМ бюро філологічного факультету.

За дружній колектив

Дружба і згуртованість колективу є основними умовами успішної роботи. В наш час особливо важливо працювати і жити в колективі, бо, як вказував в листі до молоді академік Зелінський, «в сьогоденній науці тільки колектив може працювати по-настоящему плодотворно». Ось чому тема зборів про дружбу і товаришування на I курсі фізико-математичного факультету всіх дуже зацікавила. В доповіді члена курсового бюро т. Маркелєв з особливою силою підкреслювалось, що справжній колектив створюється в спільній праці. Тому не можна вважати міцним згуртованим той колектив, де тільки багато веселощів і дружно проводяться культпоходи (хоч і це має певне значення). На зборах виявилось, що нема достатньої згуртова-

ності в групі фізиків. Група тов. Кодек не зумів залучити до життя групи тт. Калітченко і Іванченко, не зумів організувати допомогу Іванченко, коли той відстав з багатьох предметів. Такі товариші, як Сорокіна Кропив'янска, не приймали участі в міроприємствах, які проводились в групі. Т. Берестова поганим навчанням тягне назад всю групу.

Збори уважно розглянули всі недоліки в роботі курсу. Товариші змусили деяких комсомольців задуматись над питаннями, які часто залишалися поза увагою.

Доповідач побажав комсомольцям працювати так, щоб їх колектив став міцним і дружним.

САТАНОВА Л., ст. I курсу.

Диспут на філологічному факультеті

Студенти III курсу (українського відділу) філологічного факультету разом з курсантами IV курсу Вишого Морехідного училища провели під керівництвом І. І. Цукерман цікавий диспут по книзі Зайцева і Скульського «В далекій гавані».

Диспут явився корисною і повчальною справою. Студенти Белікова, Верис, Лубинець, курсанти Хисамутдінов, Мошицький, Осіпов та інші товариші, які виступали, вказали на позитивне і негативне, що є в романі.

Гарячі дебати розгорнулись навколо вірності зображення героїв авторами і художніх особливостей твору.

Роман «В далекій гавані» присвячений зображенню життя радянського флоту, який стоїть на стражі на-

шої Батьківщини, зображенню прекрасних радянських людей.

Автори показали виховну роботу радянських офіцерів, що готують нові кадри нашого славного флоту.

Але поруч із всім позитивним, що є в романі, автори допустили багато недоліків. Більшість героїв подається схематично, нема глибокого психологічного аналізу, їх почуттів і вчинків, тому багато питань, які поставлені в романі, не до кінця розв'язані.

Диспут був добрим початком доброї справи. Він дав змогу розв'язати багато питань, які викликала книга. Надалі ця справа буде продовжуватись.

ЗАВЕРТАЛЮК, студентка III курсу.

НОВІ КНИГИ

М. Рильський. «Ранок нашої Вітчизни». Автор талановито розкриває поетичну красу нашого радянського життя, свіжими фарбами малює історичні перемоги, досягнуті радянським народом під керівництвом Комуністичної партії. Велике місце у збірці займає цикл «Подорож на Закарпаття», де автор розкриває думи і мрії трудівників Закарпатської області.

В. Овечкин. «Повести и рассказы». В книзі зібрані останні твори письменника, а також вміщена перероблена автором повість «С фронтовим приветом».

О. Полторацький. «Українські буржуазні націоналісти — найлігіші вороги українського народу». Автор показує підступну діяльність буржуазних націоналістів, які приречені на загибель. О. Полторацький розказує про судові процеси над бендерівськими бандитами, зображає непримиренну боротьбу радянського народу з цими підлими ворогами людства.

Ак. В. А. Обручев. «Путешествия Потанина» — книга розповідає про російського географа Г. Н. Потанина, знайомить читача з життям та діяльністю видатного дослідника природи та населення Центральної Азії, Алтаю, Казахстану.

Результати наполегливої праці

Студенти V курсу юридичного факультету здали останню екзаменаційну сесію. Зимова екзаменаційна сесія показала, що більшість студентів серйозно відносилась до навчання, добре готувались до семінарів. Цим і пояснюється той факт, що більшість студентів склали екзамен на «відмінно» і «добре».

Успішна здача екзаменів є результатом великої роботи, проведеної деканатом, партійною групою і комсомольською організацією V курсу. Особливо необхідно відмітити роботу комуністів і комсомольців спеціалізації цивільного права і процесу. Комсорг цієї спеціалізації т. Заши-

болова зуміла так поставити роботу, що навчання кожного студента проходило під постійним контролем комсомольської організації, яка не залишала без уваги жодної незадовільної відповіді на семінарах, жодного порушення дисципліни. Велику і повсякденну допомогу подавали комуністи тт. Хмара, Богінська, Добров, І. Фесенко.

Зимова екзаменаційна сесія показала результати цієї напруженої роботи. Більшість студентів здали екзамен лише на «відмінно», серед них тт. Бурдукевич, Артюхіна, Богінська, Коваленко і інші. З таких предметів, як транспортне право, основні проб-

леми радянського державного права, основні проблеми теорії держави і права, всі студенти екзамену здали лише на «відмінно».

Однак в процесі здачі екзаменів є і серйозні недоліки. Ряд студентів (тт. Сапачева, Красноярська, Степанова), понадіювшись на свій старий багаж, прийшли на екзамен недостатньо підготовленими і тому змушені були здавати екзамен вдруге.

Подібні недоліки повинні бути сигналом до ще більшої мобілізації студентів V курсу на серйозну підготовку до державних екзаменів.

МАЦІЄВСЬКИЙ, студент III курсу юридичного факультету.

Про підготовку до зимової екзаменаційної сесії на філологічному факультеті

З початку навчального року комсомольська і партійна організації факультету поставили в центрі уваги академічну роботу. В результаті факультет в цілому підготувався до зимової екзаменаційної сесії. Успішно готуються до екзаменів I курсу українського відділу і III та IV курсу українського і російського відділів. В підготовці до екзаменів велику допомогу дають консультації, які

регулярно проводяться викладачами.

Але поруч з цим є і ряд недоліків. Комсомольське бюро залишило поза увагою II курсу українського відділу. Цей курс погано підготувався до екзаменів. Товариші Діордієнко, Туній, Клоненко погано готуються до заліку з основ марксизму-ленінізму: не виступають на семінарах, не завжди конспектують першоджерела.

Погано підготовлені до екзамену з історичної граматики студенти 3-х курсів українського і російського відділу. Дуже повільно здають вони читання з іноземної мови.

В ці останні дні, які залишилися до екзаменаційної сесії, всім студентам факультету треба напружено працювати, щоб підійти до сесії добре підготовленими.

Конференція КВД

Університетська каса взаємодопомоги являється одним із значних засобів в руках профкому для надання матеріальної допомоги студентам.

25 листопада відбулась звітно-позитивна конференція університетської каси взаємодопомоги, яка обговорила роботу КВД за звітний період.

На конференції із звітною доповіддю виступив голова правління КВД тов. Терещенко. Доповідач відмітив, що робота каси взаємодопомоги за минулий рік значно поліпшилась. В члені КВД було прийнято чимало нових товаришів, багато зроблено для покращення справи документації, зменшилось число студентів-випускників, які поїхали на роботу, не розрахувавшись з КВД і т. д.

В своїй діяльності найкращих результатів добилась тов. Кривошеєва, голова КВД біологічного факультету. Вона систематично виконувала рішення правління КВД, працювала в тісній співдружності з головою факультетського профспілкового бюро тов. Пашковим.

Незадовільно поставлена робота КВД на фізико-математичному факультеті. За звітний період тут змінилось 4 керівники КВД, а нинішній голова тов. Куляниця працював у відриві від профспілкового бюро факультету.

Значним недоліком в роботі КВД є те, що гроші, які видаються в позичку, боржник в указаний строк не повертає. Це приводить до того, що такі студенти лишають своїх товаришів змоги, в разі потреби, зробити позичку. Таке становище необхідно ліквідувати.

Погано вникав в роботу КВД профком університету. Більше того, профком інколи робив зовсім дивні фінансові операції. Замість того, щоб давати позичку касі взаємодопомоги, профком часто сам брав позичку в КВД і, як правило, довго затримував її. Такі дії з боку профкому більше ніж дивні при частоті їх повторення. А якщо грошей профкомові не потрібно, то каса взаємодопомоги та її робота лишаються поза полем зору профкому і його голови тов. Дроздовського. На неодноразові прохання правління КВД допомогти налагодити роботу профком відповідав обіцянками. Як свідчать факти обіцянки профкому залишилися не здійсненими.

Конференція обрала новий склад правління каси взаємодопомоги. Головою правління обрано т. Недохнюка.

30 листопада відбулось перше засідання правління.

А. НЕПОКІРНИЙ.

Більше уваги університетській друкарні

Маленька друкарня університету зайнята дуже відповідальними, трудомісткими роботами, які впор було б виконувати великому поліграфічному підприємству.

Досить згадати лише про те, що зроблено друкарнею в цьому році. Закінчені виробництвом і випущені в світ наукові збірки астрономічних обсерваторії Одеського університету (22 друкарських аркуші) і Київського університету (15 аркуші), біологічного факультету (13,5 аркуші); друкується наукова збірка хімічного факультету (9 аркуші), набрані і зверстані друга збірка біологічного факультету (18 аркуші), збірка фізико-математичного факультету (11 аркуші), зараз набирається збірка філологічного факультету (біля 13 аркуші). До цього треба додати 25 аркушів матеріалів заочного відділу, велику кількість авторефератів дисертацій, бланків ректорату, бухгалтерії і господарчої частини, 29 номерів багатотиражної газети та інші. Друкарня працює на госпрозрахунок і, крім завдань університету, виконує також замовлення інших організацій.

Зараз, в зв'язку з наближенням кінця року, друкарня працює з величезним напруженням. Необхідно до 15 грудня набрати, зверстати і відіслати в Київ наукову збірку філологічного факультету, яка поступила у виробництво лише 24 листопада. Для того, щоб успішно виконати це завдання, треба якнайкраще організувати робочий час, необхідна оперативна і своєчасна допомога ректорату і громадських організацій університету. На жаль, цієї допомоги друкарня не відчуває.

Лише з великими труднощами вдалося адміністрації друкарні організувати півторазмінну роботу ліно типу. Але й зараз лінотип багато простоне через відсутність електроенергії. Чи подбала господарча частина університету про те, щоб друкарню не позбавляли електроенергії у цей дуже напружений період? Аж ніяк не подбала! Значно більше часу, ніж потрібно, йде на набір багатотиражної газети через те, що лінотипист читає матеріали у рукописному вигляді, а не надруковані на машинці. Безліч разів підносила редакція газети перед ректоратом клопотання про те, щоб їй дозволили друкувати газетні матеріали в машиннописному бюро університету, але з цих клопотань майже нічого не вийшло. Набір з рукописних оригіналів знижує якість продукції, відбирає багато зайвого часу на повторні коректури і кінець-кінцем негативно відбивається на випуску наукової продукції, бо ж лінотип в друкарні лише один.

В друкарні вкрай тісно. В зв'язку з необхідністю терміново закінчити ряд робіт, адміністрація друкарні

запросила на роботу одного працівника, крім тих, що працюють постійно. Цього виявилось досить, щоб в друкарні буквально ніде було повернутися. Через велику тісноту робітники часто заважають один одному працювати. Між тим, сусідні з друкарнею приміщення зайняті під житло. Це само по собі заважає роботі друкарні. Хіба може нормально працювати промислове підприємство, коли поруч з ним палять примуси і перуть білизну?

Матеріальне забезпечення друкарні не можна визнати задовільним. На якості продукції і на термінах її виконання вкрай негативно відбивається нестача шрифтів і пробільного матеріалу. Деяко позичається в інших друкарнях міста, де що виготовляється кустарними методами, а при наборі лінійних і математичних статей доводиться вдатися до замін окремих літер і знаків, завдяки чому тексти мають іноді мало придатний для читання і вивчення вигляд. Про все це знає наукова частина університету, але конкретних мір для ліквідації недоліків не вживає.

Деякі науковці університету безвідповідально ставляться до випуску наукової продукції. До друкарні подаються неохайні, недбайливо підготовлені оригінали, і потім в гранки вводяться не тільки граматичні, або технічні правки, але й зміни тексту статей і повідомлень. Цілком зрозуміло, що це дуже гальмує роботу. Певна доля вини тут лежить і на редакційних колегах факультетів.

На наш погляд, час піднести клопотання перед керівними органами про надання університету права самостійно видавати наукові праці.

Участь видавництва Київського університету у друкуванні наших праць зводиться переважно до літературної редакції. Цю роботу з успіхом можна було б виконувати і власними силами, якщо в університеті був штат робітників, відповідальних за видавництво. Адже і тепер багато з того, що звичайно робиться в видавництвах, доводиться виконувати викладачам університету і керівнику друкарні, які не досить підготовлені до цього і не мають для цього вільного часу. Ми вже не згадуємо про те, що кількорозова пересилка матеріалів у Київ і назад з Києва до Одеси відбирає багато часу і коштів.

Перед науковими працівниками університету стоять великі завдання, поставлені історичними постановами партії і уряду.

Вчасне виконання наукових праць високої якості в значній мірі залежить від безперебійної роботи друкарні, яка вимагає постійної уваги з боку ректорату і партійного бюро університету.

Ст. викладач М. КОПИЛЕНКО.

Про стан вивчення політичної економії студентами III і IV курсів історико-економічного факультету

На III курсі історичного відділу історико-економічного факультету вивчається курс політичної економії капіталізму. Вже проведено 4 семінарських заняття з цього курсу.

Викладач тов. Мамонтова відмічає хорошу підготовку до семінарських занять більшості студентів курсу. Семінарські заняття проходять при високій активності членів групи. У відповідях студентів почувається вдумливе опрацювання першоджерел і хороше засвоєння матеріалу.

Змістовність і глибину відмічаються відповіді таких т.т. як Грималюк, Бикова, Чернова, Федорова, Слабей, Слепак. Всі незрозумілі питання студенти з'ясовують у викладача на групових консультаціях. Комсорг групи радиться з викладачами про краще проведення семінарських занять.

Але останній семінар 26-XI 1953 р. пройшов не на належному рівні: на питання, що лишилося з минулого семінару, двоє студентів відмовилися відповідати. Студент Сахаров не конспектує всієї рекомендованої літератури і відповідає на запитання поверхово.

Не всі студенти III курсу, як відмічає тов. Мамонтова, вміють правильно конспектувати першоджерела, часто вони просто переписують окремі місця із «Капіталу».

На IV курсі історичного відділу вивчається політична економія соціалізму. З початку учебного року проведено 6 семінарських занять, так можна зробити висновки про підготовку групи. Викладач т. Виноградова відмічає незадовільну підготовку до семінарів більшості студентів курсу.

Лише окремі студенти добросовісно готуються до семінарських занять і

виявляють глибокі знання першоджерел. Ці студенти: Авербух, Потапов, Вак, Яцко, Бугрименко і інші. Останні студенти готуються не систематично, конспектують не всю рекомендовану літературу. Деякі студенти відмовляються відповідати.

На перших двох семінарах відмовилися відповідати т.т. Иванов, Пивненко, два рази відмовилася відповідати Карасева. Як правило, студенти відповідають тільки по виклику викладача. Студентка Касуріна на семінарських заняттях по темі «Закон планомірного розвитку», не маючи конспекта, намагалась відповідати по статті на дану тему.

На семінарських заняттях по темі «Товарне виробництво» тов. Компанієць виявив незнання роботи товариша Сталіна «Економічні проблеми соціалізму в СРСР». Студенти IV курсу слабо знають останні рішення партії та уряду, не вміють застосовувати вивчений матеріал до сучасних подій.

Так, при розгляді закону планомірного розвитку сільського господарства т.т. Дубин і Компанієць не могли навести жодного прикладу із рішень партії.

Результатом формального відношення до вивчення політичної економії з боку більшості студентів групи являється відсутність планів відповіді на семінарах.

Недостатність роботи над матеріалом виявляється і в тому, що студенти часто при відповідях не дають точних формулювань окремих економічних категорій.

Студенти погано відвідують консультації. На першій консультації був лише один студент. Всі ці недоліки в значній мірі з'ясовуються тим, що комсорг не мобілізує гру-

пу на творче вивчення марксистсько-ленінської теорії: в групі відсутня індивідуальна робота з комсомольцями, комсорг і група в цілому слабо реагують на незадовільні відповіді студентів, не практикуються курсові комсомольські збори з самозвітами студентів про вивчення ними політичної економії. В групі слабо розгорнута критика недоліків, що є на курсі. Замість того, щоб допомогти викладачу покращити якість семінарських занять, активісти курсу, наприклад Иванов, вступають в суперечки з викладачами з приводу методів ведення семінарів.

Мало займається питанням вивчення політичної економії на IV курсі факультетське бюро, яке, знаючи про поганий стан вивчення політичної економії, не приймає ніяких рішень до того, поки не стало відомо, що це питання буде слухатись на комітеті комсомолу.

Комсомольське бюро поверхово підійшло до цього важливого питання, не розібралося глибоко в причинах недостатнього вивчення частиною студентів політичної економії соціалізму і не вказало комсомольській групі IV курсу вірного шляху боротьби за глибокі і міцні знання студентів. Т. Кучеренко, відповідальний за агітпропоботу на історико-економічному факультеті, зовсім відійшов від керівництва комсомольськими групами в їх боротьбі за глибоке і творче вивчення політичної економії студентами.

Ці факти говорять про те, що комітет комсомолу слід звернути більше уваги на вивчення соціально-економічних дисциплін студентами історико-економічного факультету.

БУРДУКЕВИЧ, член комітета ЛКСМУ.

До п'ятиріччя з дня смерті Михайла Васильовича Беляєва (1885—1948)

29 жовтня 1948 року на 63 році життя помер відомий радянський славист професор Одеського державного університету Михайло Васильович Беляєв.

Все своє свідоме життя М. В. Беляєв присвятив благородній справі—вихованню нашої молоді та розвитку філологічної науки.

М. В. Беляєв належав до тієї когорти учених, педагогічна діяльність і творчість яких набула найбільшого розвитку після Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Саме радянська влада дала змогу тоді ще тільки починаючому вченому поїсти в 1919 році місце доцента кафедри слов'янської філології в державному університеті міста Баку.

В тяжкі роки Великої Вітчизняної війни професор Беляєв, не покладаючи рук, працює на благо нашої Батьківщини в Сталінграді, в Стерлітомаку, а потім в Байрам-Алі, де в 1944 році його було запрошено на роботу до нашого університету.

Саме з цього часу і до самої смерті Михайло Васильович безперервно працював в Одеському державному університеті, очолюючи кафедру слов'янознавства та загального мовознавства. Особливо багато праці він присвятив у ці роки розвитку нашої вітчизняної славистики. В нашому університеті М. В. Беляєв читав майже весь слов'янознавчий цикл дисциплін: порівняльну граматику слов'янських мов, польську та сербську мови і т. д. Він розгорнув широку роботу по підготовці аспірантів—майбутніх спеціалістів славистики.

Ми не перебільшимо, якщо скажемо, що Михайло Васильович Беляєв був справжнім і талановитим продовжувачем славистичних традицій нашого університету, які заклалися з самого початку заснування його і які пов'язані з такими іменами, як В. І. Григорович, О. О. Кочубинський і т. д.

Особлива чесність та принциповість покійного професора позначалась в його негативному ставленні до так званого «нового вчення про мову», яке він ніколи не визнавав за марксистське і взагалі за вчення.

В цьому відношенні йому багато прийшлося пережити в часи «аракчеївського режиму», бо він ніколи і ні перед ким не ховав своїх поглядів та думок.

Михайло Васильович Беляєв користувався загальною любов'ю та пошаною всіх студентів і працівників факультету. Кожний, хто до нього звертався, був певний, що знайде у нього чулливий, сердечний ставлення до себе.

І все це покладає на всіх нас, хто вчився у нього, хто працював поруч з ним, великий обов'язок не тільки перед його пам'яттю, але й перед нашою наукою. Адже ще й досі Одеський державний університет майже нічого не зробив для того, щоб творча спадщина професора М. В. Беляєва заслужено побачила світ.

І якщо за життя покійного навмисно гальмувалося видання його праць, то чому зараз такі його роботи, як «Порівняльна граматики слов'янських мов», «Коротка порівняльна граматики східно-слов'янських мов», «Вступ до слов'янознавства» і т. д. ще й досі не надруковані?

Чому мовознавчі кафедри нашого університету по-справжньому не займаються вивченням його рукописної спадщини, яка містить в собі до тридцяти робіт?

Бажано було б, щоб ті, хто вчився у нього, хто працював з ним, лишили спогади про нього, тому що це була не тільки прекрасна людина, а й професор-методист, який вмів захоплююче викладати свій предмет.

Дуже скромно, якщо не сказати більше, відмітив Одеський державний університет річницю з дня смерті одного з кращих своїх професорів—Михайла Васильовича Беляєва.

Та все ж гадаємо, що заслуги його перед нашим університетом, перед радянською славистикою зроблять те, що наука його спадщина займе почесне місце в загальній скарбниці вітчизняної науки.

М. ПАВЛЮК, кандидат філологічних наук.

До 300-річчя возз'єднання України з Росією

Знаменною подією в культурному житті радянського народу являється вихід в найближчий час в Москві тритомного збірника документів «Возз'єднання України з Росією».

Збічник включає численні історичні документи про визвольну боротьбу українського народу за возз'єднан-

ня з Росією, про розвиток економічних, політичних і культурних зв'язків України і Росії, переписку Богдана Хмельницького з російським урядом, документи Переяславської Ради, яка проголосила возз'єднання українського народу з своїм старшим братом—російським народом.

Матеріали збірника підготовлені до друку колективами наукових працівників Інституту історії Академії Наук СРСР і Інституту історії Академії Наук УРСР і являють значний інтерес не тільки для фахівців-істориків, але й для широких кіл радянських читачів.

Г. Ф. КВІТКА-ОСНОВ'ЯНЕНКО

(175 років з дня народження)

29 листопада минуло 175 р. з дня народження українського письменника Квітки-Основ'яненка. Григорій Федорович Квітка-Основ'яненко відомий в історії української літератури як перший видатний прозаїк дощевченківського періоду, життя і діяльність якого охоплює кінець XVIII і початок XIX ст. (1778—1843 рр.).

Квітка жив і творив в той час, коли на Україні завершувався процес остаточного закріпачення селянства і зароджувались в надрах феодально-капіталістичні відносини. В. І. Ленін відзначає, що це була «епоха буржуазно-демократичних рухів взагалі, буржуазно-національних зокрема, епоха швидкої ломки феодально-абсолютистських установлень, що пережили себе». (Ленін, т. 21, вид. 4, стор. 126). Загострення суперечностей в середині кріпосницької системи, селянські повстання розхитували основи феодального устрою. Повстання селян, Вітчизняна війна 1812 р., декабристський рух сприяли поширенню прогресивних і революційних ідей серед передової частини суспільства.

В зв'язку з процесом розвитку капіталізму, що, як вказував В. І. Ленін, веде до пробудження національного життя і національних рухів, виник і став розвиватись культурно-національний рух на Україні. Суспільно-економічні зміни, класова боротьба знайшли своє відображення в прогресивній художній літературі.

Квітка прийняв активну участь в тодішньому громадському і літературному житті Росії і України. Письменник залишив по собі велику літературну спадщину—повісті, феєлетони, комедії, романи і вірші російською і українською мовами, в російській убагато уявлює тогочасних відбив багато явищ тогочасного життя, зазнавши впливу з боку російської літератури.

Але не всі твори Квітки мають однакову цінність. В кращих своїх творах, прагнучи до реалістичного зображення дійсності, він картає окремі вади феодально-кріпосницького ладу, як хабарництво, свавілля, розпусту царських чиновників, виявляє гуманне ставлення до трудового народу, передові погляди на мову, літературу. Саме за це цинив Квітку великий російський критик Белінський.

Але Квітка-Основ'яненко належав до консервативного табору дворянської інтелігенції і не прийняв повністю передових ідей того часу.

Поряд з критикою окремих вад феодально-кріпосницького ладу Квітка відверто захищає цей лад, часто проповідає слухняність, покору, релігійність. Ці відверті реакційні сторони в творчості Квітки різко критикував великий російський революційно-демократ М. П. Чернишевський.

Отже, російська революційно-демократична критика цинила тенденцію українського письменника до реалізму і в той же час відзначала консервативні, реакційні сторони в його творчості.

Почав літературну діяльність Основ'яненко вже літньою людиною гумористичними віршами і феєлетонами в дусі російської сатиричної літератури другої половини XVIII ст.

В 20-х рр. XIX ст. Квітка створює ряд драматичних творів російською мовою—«Приезжий із столиці», «Дворянські вибори», «Вибори исправника», в яких виявляє прагнення до реалістичного зображення дійсності.

На ці твори відгукується російська критика, а про «Дворянские выборы», яка була заборонена за образу дворянського стану, Белінський писав, що ця п'єса правдиво розкриває негативні риси дворянства.

Вже на ранній драматургії Квітки

позначився вплив російської сатиричної комедії початку XIX ст.

Глуци за кращими зразками російської прози, Квітка в 30-х рр. створює перші зразки української художньої прози. Протягом 1834—1837 рр. Квітка-Основ'яненко видає в Москві «Малороссийские повести, рассказанные Грицьком Основ'яненком», куди ввійшли такі визначні твори, як «Маруся», «Конотопська відьма». Белінський відзначав «високу літературну цінність» цих творів.

Характерною особливістю квітчиних повістей є те, що його літературні герої—люди з народу. Маруся, Василь, Наум, Оксана, Левко—все це представники трудящої маси села.

Російська література на початку XIX ст. вже стала на твердий ґрунт реалізму, народності. Українська література, розвиваючись в тісному зв'язку з російською, в цей час робить тільки перші кроки в цьому напрямку. Квітка-Основ'яненко був в числі тих українських письменників, які прагнули до реалістичного зображення життя, до народності.

В листі до Плетньова Квітка писав:

«Мені було досадно, що всі літають під небесами, винаходять пристрасті, творять характери; чому б не звернутися на право, наліво і не писати те, що попадається у вічі?». Цінним в повістях «Маруся», «Сердешна Оксана», «Щира любов», «Козир-дівка» є те, що в них він показав моральну чистоту, благородство, людяність, душевну красу, чесність простої людини.

Ці твори частково відтворюють соціальні суперечності і досить широко, правдиво зображають побут села, звичаї, обряди, одяг.

Класичним твором ранньої української прози є повість «Маруся» (1834 р.). Головні герої цього твору Маруся і Василь—це ідеал селянської дівчини і парубка, до якого, на думку автора, повинна прагнути сільська молодь. Василь і Маруся працюють, глибоко вірні своїм почуттям, слухняні, релігійні.

Цим твором Квітка показав себе знавцем народного побуту, усної народної творчості. За це високо цинив повість Белінський, який писав: «Крім Наума, Марусі, Василя і Насті, в повісті «Маруся» є ще й головний герой і герої перший, важливіший і за Наума, і за Василя, і за Настю, і за саму Марусю: це Малоросія, з її поетичною природою, з її поетичним життям простого народу, з її поетичними звичаями. Цей самий герой і становить всю принадність, всю поетичну красу повісті. Побут сільських жителів, їх нрави, звичаї, поезія їх життя, їх кохання, все це зроблено так, що варто було б докладніше розглянути». (Пол. собр. соч., т. IV, 1901, ст. 75).

Але Квітка, будучи прихильником поміщицько-феодального ладу, не показав широких картин тодішньої кріпачької дійсності, не зумів показати народних прагнень.

В цьому творі, як і в багатьох інших, він проповідує покору, слухняність, релігійність.

Наум Дрот колись був кріпаком, але, дякуючи працюванню, релігійності, слухняності, він став заможним селянином. Отже, в світі хижаків і хабарників кріпак може добитися щастя, слід тільки слухняно працювати на кріпосників і молитися богу.

В окремих творах Квітка піднімається до соціальної сатири, хоч критика сучасного ладу обмежена, вона не сягає далі козацької старшини, повітових чинів.

З цього погляду характерні такі твори, як «Конотопська відьма», «Козир-дівка».

В першому творі Квітка змальовує паразитизм і духовне отупіння представників козацької старшини.

Повісті, написані українською мовою, зробили популярним ім'я письменника не тільки на Україні, а й в Росії. Знайомства й співробітництва з Квіткою шукають російські діячі культури. З деякими з них, як наприклад, з Аксаковим, Плетньовим, Краєвським у Квітки встановились дружні відносини.

Квітка писав паралельно російською і українською мовами, друкував свої твори в «Современнике», «Отечественных записках» і інших російських періодичних виданнях. На формування тематики, жанрів, стилю вплинули такі письменники, як Нарезжий, Погодін, Даль, Полевой.

Кращими прозовими творами російською мовою Квітки є «Пан Халаявський», «Жизнь і походження Петра Степанова сына Столбикова». Роман «Пан Халаявський», написаний за порадом В. А. Жуковського, вийшов в 1839 р. окремим виданням. В цьому творі автор сатирично змальовує паразитичне життя панів Халаявських. Неробство, лінощі, постійне набивання шлунку—ось що характерне для великосвітської родини Халаявських. Автор критикує також систему шкільної освіти на Україні в кінці XVIII ст. Головні герої твору Трушко своєю поведінкою і діями, своїм убогим розумом нагадує фонзівського Митрофанушку. Белінський писав про цей роман:

«Фарби Основ'яненка живі, образи кумедно смішні і, не зважаючи на те, що подекуди його розповідь надто докладна, цікавість ніде не ослаблюється. Про оригінальність нічого й говорити: талант Основ'яненка відомий усім і кожному».

Історико-літературне значення творчості Квітки-Основ'яненка перш за все в прагненні до реалізму, в елементах критики існуючого ладу, які зростали і формувались під впливом російської літератури—літератури критичного реалізму. Цією стороною своєї творчості Квітка-Основ'яненко вплинув на наступну українську літературу.

Кращі твори Квітки-Основ'яненка знає і цинить радянський народ. Його сатирична комедія «Шельменко-денщик», п'єса «Сватання на Гончарівці» не сходять зі сцени і в наш час.

Твори Квітки перекладено на багато мов братніх народів Радянського Союзу.

І. ЗАЄЦЬ.

ПО СТОРІНКАХ ВУЗІВСЬКИХ ГАЗЕТ

Ужгородський університет

Нещодавно на ім'я ректора цього університету прийшов з далекої Якутії лист вихованця університету Ф. Головка, який після закінчення вузу виявив бажання поїхати працювати на далеку Північ.

Тов. Головку з захопленням пише про свою роботу на Півночі. У вільні від роботи години він читає для населення лекції, робить доповіді. Йому, як лікарю, доводиться їздити

у віддалені райони до хворих. Найбільша нагорода лікаря — радісна посмішка хворого, яка передвіщає швидке видужання.

Вихованець університету передає вітання всім студентам УДУ і закликає їх не боятися труднощів роботи у віддалених кутках Радянського Союзу.

«Радянський студент».

Кишинівський університет

Интересні наукові проблеми, які мають велике значення для практики комуністичного будівництва республіки, вирішуються на кафедрі фізіології та біохімії рослин.

Частина студентів, які спеціалізуються на цій кафедрі, працює зараз над вишукуванням серед дикоростучої флори Молдавії рослин, які є джерелом одержання корисних ефірних масел і дубильних речовин.

Интересні дослідження по вирощуванню лаванди. До останнього часу лаванда розмножувалась вегетативно, бо вирощування її насінням веде до погіршення якості одержуваного з неї ефірного масла. Перед наукою стоїть завдання — вивчати, як, в якому напрямку йдуть зміна хімічного складу масла лаванди, вирощеної з насіння. Цій темі і присвячена наукова робота студентки О. Темнікової.

«Сталинець».

Білоруський університет

Два роки тому між студентами відділів журналістики Білоруського та Варшавського університетів зав'язалось тепле листування. Польські студенти у своїх листах розповідають про будівництво соціалізму в їх країні, про своє життя і навчання.

В одному з своїх листів вони з радістю сповіщають товаришам про

те, що відділ журналістики у Варшавському університеті перетворено у факультет, і строк навчання збільшено на один рік. «Ще дасть нам можливість глибше вивчити історію КПРС, політекономію, діалектичний та історичний матеріалізм та інші науки», — пишуть польські студенти.

«За сталінські кадри».

НЕНАВИЖУ

(их «демократія»)

И днем и ночью газеты и радио кричат, забивают умы и эфир своей новейшей сверхдемократией, пытаются ввести в заблуждение мир. Шалют в газетном и радио-лае, страниц миллионами, сотнями ртов. Хотят заглушить в своем мнимом рае стоны белых и черных рабов. От мира прикрылись Свободы статуей. (Откуда б у гангстеров стыдливость эта?) Как чорт ладана, «свободные штаты» боятся дневного света. У власти — жулья и бандитов свора «Законно» подданных чистят. Сам президент знаменитого вора Запросто величает «мистером». Законы блюдутся не слишком строго, профессий можно иметь не одну. В Америке даже сенаторы многие Любят «спорт» и войну. «Свободой» кичились и раньше. А ныне в делах превосходят значение слов: Один из джентельменов на огромной льдине

Дольше всех просидел... без штанов. Вот это — свобода... Молчу, ошарашенный, боюсь, не подслушали б эти мысли. Ведь может случиться (подумать страшно), Возьмут да и вызовут в комиссию. Но самое главное — слушайте, нате, Любуйтесь «свободой» в Америке, люди: Они громогласно решают в сенате, Какое убийство лучшим будет. Кастетом? Не то. Из кастета выросли. А если нацию надо угробить? И вот воспевают бандиты-министры Атомную и водородную бомбы. Забыл об уроках, в безумной фантазии Заказы на цепи делают трестам, Мечтают народам Европы и Азии И мира всего их на шею повесить. Я знаю: нас — больше, здоровых, на свете И мы не боимся их волчьей злобы, Любителям войн мы сумеем ответить, Пусть только попробуют! В. ЛЫСЕНКО.

ФУТБОЛ

Команда університету — переможець розіграшу першості міста серед вузів

Нещодавно закінчився розіграш першості вузів міста з футболу. Команда університету, вигравши чотири гри й програвши одну, набрала 13 очок з 15 можливих і зайняла перше місце при співвідношенні забитих і пропущених м'ячів—10:8.

Успіхи нашої команди свідчать про дальше зростання майстерності її ведучих гравців: нападників Г. Акішбая, Б. Чернікова, захисника Л. Санікідзе, воротаря С. Мітусова.

Голі Акішбая у ході розіграшу забив у ворота своїх «супротивників» 6 м'ячів. Вдалою була гра Акішбая у центральній зоні, на штрафній площадці. У деяких випадках, особливо в грі з досвідченою командою гідротехнічного інституту, Г. Акішбая успішно виконував роль «блукуючого» нападника, вміло переграючи свого «опікуна».

Але, на жаль, Акішбая, як кажуть, «вистачило» лише на одну половину гри. Саме тут відбився недостатній рівень його фізичної підготовки, несистематичне тренування.

Як і в минулі роки, гра Бориса Чернікова відзначалась оригінальною технікою, точністю передач, проте надзвичайно рідких. Черніков завзятто зловживає особистою грою. Якби Черніков спрямовував свою технічність, точність і силу удару на взяття воріт «супротивника», результати нашої команди були б значно кращими.

Чітко провів розіграш наш надійний центр захисту — Лаврентій Санікідзе, капітан команди. Вміло організовуючи захист, розумно розстроюючи атаки «супротивника», Санікідзе забезпечував передагу своїй команді. Та не завжди гра Л. Санікідзе була рівною. Так, блискуче провівши першу половину гри з Вищим морехідним училищем, у другій половині Санікідзе лише свою зону, порушує ігрову дисципліну, розстроює лінію півзахисту, що по суті й привело команду до поразки.

З величезним задоволенням спостерігали ми гру воротаря Сергія Мітусова, що набула зрілої майстерності у прийомі верхніх кутових м'ячів. На жаль, у Мітусова відсутня гра на штрафній площадці, не завжди вдало він вводить м'яч у гру.

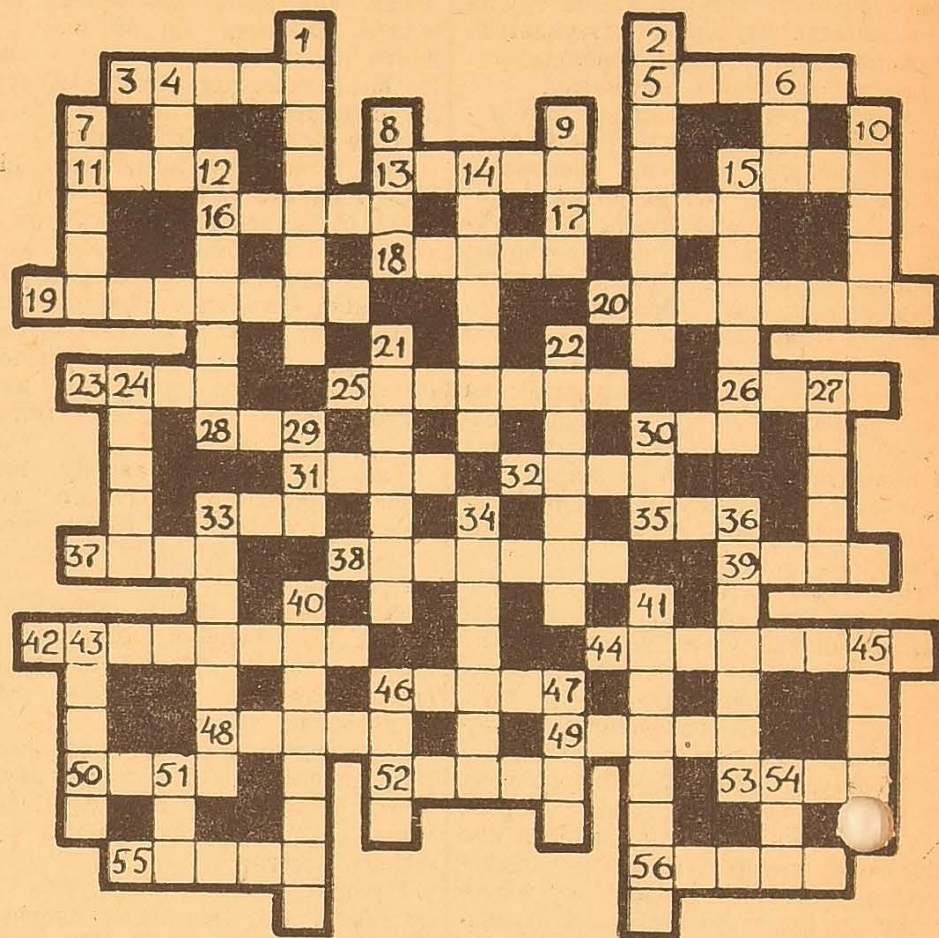
Щільком зрозуміло, що успіх команди був би неможливим без добросовісної гри В. Галусяна, без досвіду І. Олішова. Лише один м'яч забив результативний гравець Л. Мнацаканов. Непогано зарекомендували себе півзахисники В. Гонтаренко та М. Носек, що вперше грали в основному складі першої команди. Більше треба попрацювати над технікою захисникам А. Шавгулідзе і В. Чухрію.

Слід відмітити, що переможець розіграшу визначився лише в останній грі. Це свідчить про те, що на досягнутому зупинятися не можна. Необхідно удосконалювати техніку й тактику гри нашої команди, застосовувати елементи гри ведучих команд майстрів.

М. ІЛЬІН.

В ГОДИНУ ДОЗВІЛЛЯ КРОССВОРД

Составил студент III курса историко-экономического факультета И. ЛИСАКОВСКИЙ

По горизонтали

По вертикали

3. Город во Франции. 5. Стихотворная форма с повторением одних и тех же стихов. 11. Натуральный налог, которым облагались народы Поволжья, Сибири. 13. Родина Одиссея. 15. Цветок. 16. Тип, характер в художественном произведении. 17. Развалина. 18. Великий русский земледельец. 19. Вид транспорта. 20. Философский камень. 23. Титул правителя на Востоке. 25. Музей в Ленинграде. 26. Высший дворянский титул в Англии. 28. Музыкальный звук определенной высоты. 30. Реальная действительность в противоположность сну, мечте. 31. Город в СССР. 32. Река в Азии. 33. Рыба. 35. Глаз. 37. Музыкальное произведение для трех инструментов или голосов. 38. Город в Италии. 39. Устройство для включения в электрические приборы, машин. 42. Стихотворение любовного содержания. 44. Древнегреческий скульптор, один из авторов Лаокоона. 46. Сын легендарного царя Приама. 48. Немилость. 49. Павильон для мелкой торговли. 50. Город в РСФСР. 52. Живописная поверхность на стене, обрамленная орнаментом. 53. Краб. 55. Остров у входа в Неаполитанский залив. 56. Единица налогового обложения при крепостничестве.

НА ПЕРШІСТЬ З ШАХІВ ПО МІСТУ

29 листопада закінчився шаховий турнір між командами вузів Одеси. Боротьба за перше місце була напруженою до останнього туру, який і визначив команду чемпіона серед вузів. Перше місце зайняла команда університету, набравши 90 очок. Лише на півочка відстала команда інституту інженерів морського флоту, що набрала 89,5 очок.

ПО УНІВЕРСИТЕТУ

1 грудня закінчився міжфакультетський шаховий турнір нашого університету. Найкраще виступала команда геолого-географічного факультету, яка набрала 27 очок і вийшла на перше місце. Набравши 24,5 очка, команда юридичного факультету зайняла друге місце. Далі йдуть: біологічний факультет — 20 очок; фізико-математичний факультет — 18,5; історико-економічний — 15; філологічний — 10,5; хімічний — 9,5. Слід сказати, що команда юридичного факультету могла б зіграти краще, коли б більш серйозно віднеслася до турніру. Це стосується й філологічного факультету, команда якого часто виступала не в повному складі. На це слід би було звернути увагу кафедрі фізичного виховання. А. ЯРМУЛЬСЬКИЙ.

В. о. редактора М. В. ПАВЛЮК.

КОСИНКА

Мов птиця, злетіла косинка угору і вітром манилась в політ. Стояла дівчина на березі моря. Махала коханому вслід. ...Моряк відпливав у далеку країну. (Світанок на сході горів), І довго він бачив на скелі дівчину й червону косинку вгорі. І хай він моря, океан пропливає — В якому б не плавав краю, А гляне на прапор — косинку згадає, Кожану і землю свою. Андрій ЯРМУЛЬСЬКИЙ.